

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	III
Bölüm 1 BİLİM VE ARAŞTIRMA	11
1.1. İnsan, Bilim ve Bilgi	12
1.1.1. Bilimsel Bilgi Türleri	16
1.2. Bilgi Edinme Yolları	17
1.2.1. Otoriter Figürü Yaklaşım	17
1.2.2. Mistiksel Yaklaşım	18
1.2.3. Rasyonel Yaklaşım	18
1.2.4. Bilimsel Yaklaşım	18
1.3. Bilimin Doğası	19
1.3.1. Modeller, Teoriler (Kuramlar) ve Yasalar	20
1.4. Bilimsel Yöntemin Aşamaları	22
1.5. Bilimsel Araştırma	24
1.6. Temel ve Uygulamalı Araştırmalar (ARGE, EYLEM)	25
1.6.1. Temel Araştırmalar	25
1.6.2. Uygulamalı Araştırmalar	25
1.6.3. Özel Durum Çalışması	26
1.6.4. Özel Durum Çalışması Desenleri	28
1.6.5. Örnek Olay Çalışmalarının Avantajları ve Dezavantajları	30
1.6.6. Etnoğrafik Araştırmalar	34
1.6.7. Gelişimci Araştırmalar	36
1.6.8. Fenomenografik Araştırmalar	36
1.6.9. Deneysel Araştırmalar	37
1.6.10. Tarihsel Araştırmalar	39
1.6.11. Gömülü teori (Grounded Theory) Araştırmaları	44
1.7. Bilimsel Araştırma ve Etik	45
Yararlanılan Kaynaklar	48
Bölüm 2 PARADİGMALAR IŞIĞINDA BİLİMSEL ARAŞTIRMA ANLAYIŞLARI	51
2.1. Pozitivizm	52
2.2. Pozitivizm ve Bilimsel Araştırma	52
2.3. Pozitivizm ve Empirisizm	53
2.4. Pozitivizm ve Post-Pozitivizm	54
2.5. Postmodernizm	56
2.6. Modernizm ve Post-Modernizm	56
Yararlanılan Kaynaklar	58
Bölüm 3 BİLİM VE ARAŞTIRMA	59
3.1. Nicel Araştırma Yaklaşımı	60
3.1.1. Nicel Araştırma Aşamaları	61

3.2. Nitel Araştırma Yaklaşımı	64
3.2.1. Nitel Araştırmanın Özellikleri	65
3.2.2. Nitel Araştırma ile Yapılan Araştırma Çeşitleri	66
3.2.3. Nitel Araştırma Planı	67
3.2.4. Nitel ve Nicel Araştırma Yaklaşımlarının Bazı Yönlerden Karşılaştırması	68
3.3. Yaklaşımların Eğitim Araştırmalarına Etkisi	70
3.3.1. Paradigmalar ve Yöntemler	71
3.3.2. Araştırma Modeli	72
3.3.3. Veri Toplama Araçları ve Analizi	72
Yararlanılan Kaynaklar	75

Bölüm 4 BİLİMSEL ARAŞTIRMA İLE İLGİLİ TEMEL

KAVRAMLAR

4.1. Problem	78
4.1.1. Problem Kaynakları	79
4.1.2. Problem Olamayacak Konular	79
4.1.3. Problemin Seçimi	80
4.1.4. Araştırma Probleminin Tanımlanması	82
4.1.5. Problem Cümlesi ve Alt Problemler	83
4.2. Problemin Tanımlanmasında Değişkenlerin Önemi	85
4.2.1. Değişken Türleri	85
4.3. Hipotez (Denence)	89
4.3.1. Araştırma Problemi ve Denenceler	90
4.4. Varsayım	92
4.5. Evren ve Örneklem	94
4.5.1. Evren	95
4.5.2. Örneklem	96
4.6. Geçerlik, Güvenirlik ve Bilimsel Etik Kavramları	104
4.6.1. Araştırmalarda Geçerlik	104
4.6.2. Araştırmalarda Güvenirlik	106
4.6.3. Bilimsel Etik (Ahlak) Kavramı	108
Yararlanılan Kaynaklar	111

Bölüm 5 BİLİMSEL ARAŞTIRMA SÜRECİ VE YÖNTEM

5.1. Amaçlarına Göre Araştırma Modelleri	117
5.2. Sosyal Bilimlerdeki Temel Araştırma Paradigmaları	118
5.2.1. Nitel Araştırma Desenleri	119
5.2.2. Nicel Araştırma Desenleri	120
5.2.3. Karma Araştırma Desenleri	120
5.2.4. Nitel ve Nicel Araştırmalarda Geçerlik ve Güvenirlik	121
5.3. Belli Başlı Nitel ve Nicel Araştırma Modelleri	122
5.3.1. Başlıca Nitel Araştırma Desenleri	122

5.3.2.Nicel Araştırma Desenleri	127
5.3.3.Sık Kullanılan Diğer Yöntem ve Teknikler	131
5.4.Deneysel Araştırma Modelleri	134
5.4.1.Zayıf Deneysel Desenler	134
5.4.2.Güçlü Deneysel Modeller	136
5.4.3. Zaman Dizisi Modelindeki Araştırmalar (Time Series Studies)	138
5.5.Deneysel Geçerliği Tehdit Eden Faktörler	140
5.5.1.İç Geçerliği Tehdit Eden Faktörler	140
5.5.2.Dış Geçerliği Tehdit Eden Faktörler	140
Yararlanılan Kaynaklar	142

Bölüm 6 BİLİMSEL ARAŞTIRMALARDA VERİ TOPLAMA

ARAÇLARI	145
6.1. Gözlem, Ölçme ve Ölçekler	146
6.1.1. Gözlem	146
6.1.2. Ölçme	146
6.1.3. Ölçek Türleri	147
6.2. Geçerlik	147
6.2.1. Kapsam Geçerliği	148
6.2.2. Kriter Geçerliği (Ölçütsel Geçerlik)	148
6.2.3. Yapı Geçerliği	148
6.2. 4. Görünüş Geçerliği	149
6.3. Güvenirlik	149
6.3.1. Güvenirlik Kestirme Yöntemleri	149
6.4. Testler	151
6.5. Anket	152
6.5.1. Anket Maddelerinin Oluşturulması	153
6.5.2. Cevap Formatının Seçimi	153
6.5.3. Maddelerin Gözden Geçirilmesi	156
6.5.4. Anketin Girişi ve Talimatları	157
6.5.5. Anketin Test Edilmesi	158
6.5.6. Anket Uygulamalarında Cevaplama Oranını Arttırma	158
6.6. Görüşme (Çeşitleri, Kullanım Alanları, Yararları ve Sınırlılıkları)	158
6.6.1. Görüşmenin Amacı	159
6.6.2. Görüşme Türleri	160
6.6.3. Görüşmede Olası Yanılgı Kaynakları	161
6.6.4. Görüşmecilerin Seçimi ve Eğitimi	162
6.6.5. Görüşme Yönteminin Avantajları	162
6.6.6. Görüşme Yönteminin Dezavantajları	163
6.7. Gözlem (Çeşitleri, Kullanım Alanı, Yararları ve Sınırlılıkları)	163

6.7.1. Gözlem Tekniğinin Çeşitleri	164
6.7.2. Gözlem Kılavuzu	164
6.7.3. Gözlem Verilerin Kaydedilmesi	164
6.7.4. Gözlem Tekniğinin Avantajları	165
6.7.5. Gözlem Tekniğinin Dezavantajları	165
6.8. Doküman (Çeşitleri, Kullanım Alanları, Yararları ve Sınırlılıkları)	165
6.8.1. Diğer Doküman Türleri: Film, Video ve Fotoğraf	166
6.8.2. Doküman İncelemesinin Avantajları	167
6.8.3. Doküman İncelemesinin Dezavantajları	167
6.8.4. Doküman İncelemesinin Aşamaları	168
Yararlanılan Kaynaklar	170
Bölüm 7 ARAŞTIRMA ÖNERİSİ (PROJESİ) HAZIRLAMA	171
7.1. Araştırma Önerisinde Yer Alan Bölümler	174
7.1.1 Araştırmanın Adı	174
7.1.2 Problem	175
7.1.3 Araştırmanın Amacı	176
7.1.4 Araştırmanın Önemi	178
7.1.5 Varsayımlar (Sayıtlılar)	178
7.1.6 Sınırlılıklar	179
7.1.7 Tanımlar	179
7.1.8 Yöntem	180
7.1.9 Süre ve Maliyet	183
7.1.10 Geçici Anahatlar	183
7.1.11 Tezin Yapılabilmesi için Gerekli Etik Kurul İzinlerine ait Açıklama (Varsa)	184
7.1.12. Ekler	184
7.1.13. Kaynakça	184
Yararlanılan Kaynaklar	198
Bölüm 8 BİLİMSEL ARAŞTIRMALARDA RAPOR YAZIMI VE KAYNAK GÖSTERME	199
8.1. Bilimsel Araştırmalarda Rapor Yazım İlkeleri	200
8.1.1. Araştırma Raporu Bölümleri	202
8.1.2. Anlatım Açıklığı ve Doğruluk	205
8.1.3. Araştırmada Etik, Haklar ve İzinler	206
8.1.4. Dilin Kullanımı, Dilbilgisi Kuralları	207
8.1.5. Dilin Kullanımı, Dilbilgisi Kuralları	210
8.1.6. Düzeltme (Onarım)	210
8.2. Bilimsel Araştırmalarda Kaynak Gösterme	211
8.2.1. Alıntıda Kaynak Göstermenin Zorunlu Olduğu Durumlar	212
8.2.2. Kaynak Göstermeyi Gerektirmeyen Durumlar	212

8.2.3. Dipnotlu Kaynak Gösterme ve Kaynak Dipnotu İlkeleri	212
8.2.4. Açıklayıcı Dipnot	212
8.2.5. Kaynak Başvurusu Dipnotu	213
8.3. Kaynak Gösterme Sistemleri	214
8.3.1. APA Sistemi	214
8.3.2. CMS, Turabian Sistemi	220
Yararlanılan Kaynaklar	225

Bölüm 9 BİLİMSEL ARAŞTIRMALARDA ANALİZ VE YORUM

9.1 Nicel Verilerin Analizi ve Yorumlanması	227
9.1.1 Temel Kavramlar	228
9.1.2. Nicel Verilerin Analize Hazır Hale Getirilmesi Süreci	229
9.1.3. Nicel Verilerin Analizinde Kullanılan İstatistiksel Teknikler	232
9.2 Betimsel İstatistikler	233
9.2.1. Merkezi Eğilim Ölçüleri	234
9.2.2. Merkezi Dağılım Ölçüleri	237
9.3. İlişki Ölçüleri	242
9.3.1. Kestirise İstatistikler	244
9.4. Kestirisiz İstatistikler	246
9.4.1. T Testi	247
9.4.2. Tek Yönlü Varyans Analizi	249
9.4.3. Ki-Kare	253
Yararlanılan Kaynaklar	262

EKLER

Ek-1: Araştırma Önerisi Örneği Özeti	186
Ek-2: Geçici Anahatlar	197
Ek-3: Standart normal dağılım eğrisi altında kalan alanlar	255
Ek-4: t dağılım tablosu	256
Ek -5: F Dağılım Tablosu	257
Ek -6: Ki-Kare (X^2) Dağılım Tablosu	260